

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію та проведення XXVI Всеукраїнського конкурсу
учнівських робіт «Історія і уроки Голокосту»
ім. І. Б. Медвинського
2025 – 2026 навчальний рік

Реалізуючи ідеї, викладені в Декларації Стокгольмського міжнародного форуму по Голокосту, а також Резолюції ООН про встановлення Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту, і вважаючи своїм обов'язком зробити посильний внесок у збереження пам'яті про жертви геноциду, Український центр вивчення історії Голокосту повідомляє про проведення у 2025-2026 навчальному році серед учнів середніх загальноосвітніх закладів України конкурсу дослідницьких та творчих робіт «Історія і уроки Голокосту».

[СТРУКТУРА КОНКУРСУ](#)

[МЕТА КОНКУРСУ](#)

[ПІДГОТОВКА КОНКУРСУ](#)

[ВИМОГИ ДО РОБОТИ](#)

[ЗАХИСТ РОБІТ, ВИЗНАЧЕННЯ І НАГОРОДЖЕННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ](#)

[ДОДАТОК 1](#)

[ДОДАТОК 2](#)

СТРУКТУРА КОНКУРСУ

В рамках майбутнього конкурсу діятимуть секції **дослідницьких** робіт:

- “Історія Голокосту на теренах України” (але вітаються також роботи аналітичного та порівняльного характеру, присвячені загальноєвропейській історії Голокосту);
- “Доля ромів в окупованій Україні у 1941-44 рр.”;
- “Історія євреїв на українських землях у міжвоєнний період”;
- “Голокост та інші геноциди ХХ століття”;
- “Вивчення історії Голокосту в контексті повномасштабної війни РФ проти України”
- “Вшанування пам'яті про події Голокосту та проблеми меморіалізації”

Також будуть працювати секції **творчих** робіт, присвячених долі євреїв в період Голокосту:

- художніх (малюнки, скульптури, музичні твори тощо);
- літературних

Мультимедійні проекти (фільми, інтерактивні застосунки і ресурси, онлайн екскурсії тощо) цьогоріч об'єднані в секцію **«Просвітницькі проекти»**.

МЕТА КОНКУРСУ

1. Поглиблення знань школярів з історичної проблематики Голокосту та інших геноцидів ХХ ст., популяризація вивчення цих тем серед учнівської молоді.
2. Розвиток навичок дослідницької і аналітичної діяльності під час відбору матеріалу і написання роботи з обраної теми.
3. Пошук нових фактів, документів, свідчень про події Голокосту та інших геноцидів ХХ ст. в Україні і за її межами, і введення їх у науковий обіг.
4. Протидія упередженням, антисемітизму та іншим формам ксенофобії; виховання толерантності й поваги до прав людини.

ПІДГОТОВКА КОНКУРСУ

Для підготовки конкурсу створюється Оргкомітет у складі науковців, викладачів історії ВНЗ, вчителів шкіл.

До участі у конкурсі запрошуються учні 9-11 класів загальноосвітніх і спеціалізованих шкіл, гімназій, ліцеїв, професійно-технічних училищ. Особи, що бажають взяти участь у конкурсі, подають **до 31 січня 2026 р.** заявки до Українського центру вивчення історії Голокосту, заповнюючи форму за посиланням <https://forms.gle/GXh8jMejQZ6rhNje7>. Для допомоги авторам робіт з 10 лютого 2026 року щодня, крім вихідних, з 16.00 до 18.00 діє консультаційний пункт в онлайн форматі (за попередньою домовленістю електронною поштою).

Виконані роботи відправляються **виключно в електронному!!!** вигляді на електронну адресу osvita.uhcenter@gmail.com **до 10 квітня 2026 року** включно. Для художніх робіт це означає фото або скан високої якості. Робота вважається отриманою лише після письмового підтвердження про це з боку Організатора.

Отримані роботи попередньо рецензуються фахівцями із зазначеної проблематики. Ті з робіт, що не відповідають тематиці та рівню вимог конкурсу, можуть бути відхилені і не допущені до захисту. **До кінця квітня** всім тим, хто пройде відбір, буде повідомлено про їхню участь у фінальній частині конкурсу.

Перевіряючи роботи, рецензенти оцінюють їх за наступними критеріями:

- Формулювання теми.
- Постановка завдання (актуальність, мета, питання для дослідження).
- Оформлення та використання джерел та літератури.
- Викладення матеріалу.
- Аналітична робота. Формулювання висновків.

Творчі роботи рецензенти оцінюють, виходячи із специфіки виду і жанру роботи, проте анотація має відповідати зазначеним вище критеріям в співвідношенні тема-завдання-втілення.

ВИМОГИ ДО РОБОТИ

До участі допускаються роботи, виконані **українською мовою**.

На титульній сторінці вгорі вказується організатор конкурсу Український центр вивчення історії Голокосту, потім назва конкурсу, тема роботи, прізвище та ім'я автора повністю, назва навчального закладу, відомості про наукового керівника: прізвище та ім'я і посада, контактний номер телефону, електронна адреса. Зразок оформлення титульної сторінки подано у Додатку 2 до Положення.

У вступній частині роботи необхідно сформулювати актуальність обраної теми, а також причини її вибору, сформулювати мету і методи дослідження, можливості застосування. В основній частині викладається фактична канва дослідження у цілісній, взаємозалежній і послідовній побудові. Найбільш авторською і оригінальною частиною роботи є висновок, саме в ньому квінтесенція дослідження. Тому він повинен обов'язково базуватися на матеріалі основної частини і носити конкретний характер.

Дотримання оформлення роботи, списку використаних джерел і літератури та посилань згідно вимог є одним із критеріїв оцінювання.

Вимоги до оформлення для творчих робіт (літературні твори, малюнки, скульптурні й музичні твори тощо) та дослідницьких робіт у форматі відео: разом із роботою необхідно надіслати титульний аркуш за зразком у Додатку 2, на окремій сторінці надати анотацію (до 500 слів) про головну ідею та зміст роботи, список використаних джерел та літератури.

Вимоги до оформлення дослідницьких робіт

1. Обсяг роботи (без списку джерел і літератури та додатків): мінімум – 20 сторінок, максимум – 35 сторінок.
2. Поля в документі: ліве – 3 см, праве – 1,5 см, верхнє – 2 см, нижнє – 2 см.
3. Текст має бути вирівняний по ширині сторінки.
4. Шрифт: Times New Roman, 14-й кегль.
5. Міжрядковий інтервал: 1,5.
6. Міжабзацний інтервал: 0.
7. Текст розлогої цитати (більше 4 рядків) подається як вставка (без лапок, зі звуженням відступів на 1 см); шрифт: Times New Roman, 12-й кегль; міжрядковий інтервал:
8. Примітки посторінкові, ставляться внизу сторінки; нумерація приміток наскрізна (єдина для всієї роботи).
9. Шрифт приміток: Times New Roman, 12-й кегль.
10. Міжрядковий інтервал у примітках: 1.
11. Посилання на джерела та літературу подаються в квадратних дужках безпосередньо в тексті.
12. Нумерація сторінок:
  - титульна сторінка не нумерується;
  - нумерація починається зі сторінки зі змістом роботи;
  - номер сторінки ставиться в нижньому правому куті сторінки арабськими цифрами; нумерація наскрізна (єдина для тексту, списку джерел і літератури та додатків).
12. Кожен розділ має починатися з нової сторінки (опція «Розрив сторінки»). Пункти розділів не треба починати з нової сторінки.
13. Додатки до роботи подаються наприкінці роботи, після Списку використаних джерел і літератури.

14. Таблиці, графіки, карти та інший візуальний матеріал подаються як додатки і нумеруються (наприклад: Додаток 1). Легенда подається під зображенням. Нижче – джерело, звідки воно взяте.

15. Обов'язкові компоненти роботи:

-титульна сторінка;

-зміст;

-вступ;

-текст роботи, поділений на розділи (і підрозділи);

-висновки

-список джерел і літератури.

-(необов'язкові елементи) додатки (таблиці, графіки, карти, зображення тощо).

16. У змісті роботи обов'язково вказуються номери сторінок всіх структурних частини.

17. В тексті використовувати поліграфічні (кутові) лапки «». У разі необхідності одночасно використати два види лапок спочатку використовувати поліграфічні лапки, а в них – подвійні: «...“...”...».

18. Слід розрізняти тире (–) і дефіс (-). Тире – це пунктуаційний знак, а дефіс – орфографічний.

Порядок зазначення категорій джерел у списку використаних джерел і літератури. Вимоги до оформлення списку бібліографії вказані у Додатку 1 цього Положення.

1. Джерела

1.1. Неопубліковані (архівні документи)

1.2. Опубліковані (збірки документів, окремі публікації документів)

1.3. Періодика

1.4. Джерела усної історії

1.5. Фільми

1.6. Візуальні джерела (плакати, карти тощо)

1.7. Джерела в електронному форматі

2. Література

2.1. Монографії, збірки статей, брошури, тези конференцій

2.2. Статті

3. Довідкові видання, енциклопедії, словники

4. Електронні ресурси

Список використаних джерел і літератури подається за алфавітом (спочатку тексти кирилицею, а потім – латинкою).

Нумерація джерел в списку джерел і літератури для кожної категорії окрема.

ЗАХИСТ РОБІТ, ВИЗНАЧЕННЯ І НАГОРОДЖЕННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ

Захист робіт попередньо відбудеться у **травні 2026 р.** (в залежності від безпекової ситуації). Всіх допущених до участі у фінальній частині конкурсу Організатори повідомлять про це до **кінця квітня 2026 р.**

Для захисту кожний здобувач готує виступ (до 5-7 хвилин) із викладом основних ідей роботи. Під час виступу є можливим використання мультимедійних засобів. Другим етапом захисту стануть відповіді на запитання опонентів, в якості яких виступають присутні учні, вчителі, члени журі, гості конкурсу. Активність учнів–опонентів, їхній рівень поінформованості, виявлений у запитаннях, враховується під час підбиття загальних підсумків. До початку захисту учасники мають можливість ознайомитися зі змістом робіт.

Під час захисту члени журі звертають увагу на уміння стисло охарактеризувати роботу; якість відповіді на питання; поінформованість у проблематиці Голокосту в цілому; полемічні здібності. За цими критеріями відбувається оцінювання виступів здобувачів.

Право на визначення формату проведення захисту робіт (офлайн чи онлайн) Організатор залишає за собою. Про це буде завчасно повідомлено учасників захисту на сайті та офіційній сторінці Українського центру вивчення історії Голокосту в соцмережі.

Нагородження переможців

Усі учасники конкурсу, які беруть участь у захисті робіт, нагороджуються дипломами, науковою та художньою літературою та іншими цінними призами.

Роботи обов'язково надсилати в електронному варіанті (від Організатора має прийти підтвердження про отримання) на адресу:

Електронна адреса osvita.uhcenter@gmail.com

Сторінка в Інтернеті: <https://holocaust.kyiv.ua/>

Сторінка в соціальній мережі: <https://www.facebook.com/uhcenter?ref=hl>

*Контактний номер телефону (Viber, Telegram, WhatsApp): +380675481058
(координаторка Лімонова Ольга)*

ДОДАТОК 1

Вимоги до оформлення списку використаних джерел і літератури та посилань у роботах

Список джерел і літератури наприкінці роботи	Посторінкові посилання
Архівне джерело (державний архів, архів. установи)	Архівне джерело (державний архів, архів. установи)
Центральний державний архів громадських організацій України (ЦДАГОУ). – Ф.1. Еврейские политические партии и организации. – Оп. 1. – Спр. 9.	ЦДАГОУ. – Ф. 1. – Оп. 1. – Спр. 9. – Арк. 34.
Архівне джерело (приватний архів)	Архівне джерело (приватний архів)
Архів родини Колодіїв (Миколаїв, Львівська обл.).	Лист Володимира Яніва до Романа Колодія від 17 липня 2005 р. – Арк. 1 // Архів родини Колодіїв (Миколаїв, Львівська обл.).
Фільм	Фільм
Refusniks / Реж. Л. Біаліч.– Лос-Анджелес: Foundation for Documentary Projects, 2007. – 112 хв.	Refusniks / Реж. Л. Біаліч.– Лос-Анджелес: Foundation for Documentary Projects, 2007. – Хв. 24:28.
Плакат, листівка	Плакат, листівка
Родина-мать зовёт! (1941) / Худ. И. Тоидзе.	Родина-мать зовёт! (1941) / Худ. И. Тоидзе.
Офіційні державні й міжнародні документи	Офіційні державні й міжнародні документи
1. Конституція України (28 червня 1996 р.). 2. Положения о губернских и уездных земских учреждениях (1 января 1864 г.) // Полное собрание законов Российской империи. Собрание (1825–1881). – Санкт-Петербург: Типография II отделения собственной Е. И. В. Канцелярии, 1867. – Т. 39 (1864 г.). – Ч. 1 (законы № 40457–41318). – № 40457.	1. Конституція України (28 червня 1996 р.). – Ст. 53*. 2. Положения о губернских и уездных земских учреждениях (1 января 1864 г.). – Гл. III. Предметы ведомства и пределы власти земских учреждений. – П. 73 // Полное собрание законов Российской империи. Собрание (1825–1881). – Санкт-Петербург, 1867. – Т. 39 (1864 г.). – Ч. 1 (законы № 40457–41318). – № 40457.

3. The Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe [Helsinki Declaration] (1 August 1975).	3. The Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe (1 August 1975). – Pt. III*.
* Ст. – стаття; Pt. – point, part.	
Джерела в електронному форматі	Джерела в електронному форматі
Звернення Президента до українського народу з нагоди відзначення 100-річчя подій Української революції 1917–1921 років // Президент України. Офіційне інтернет-представництво. – 2017. – 17 березня / Електронний ресурс: http://www.president.gov.ua/news/zvernennya-prezidenta-do-ukrayinskogo-narodu-z-nagodi-vidzna-40434 , відвідано 08.05.2017.	Звернення Президента до українського народу з нагоди відзначення 100-річчя подій Української революції 1917–1921 років // Президент України. Офіційне інтернет-представництво. – 2017. – 17 березня / Електронний ресурс: http://www.president.gov.ua/news/zvernennya-prezidenta-do-ukrayinskogo-narodu-z-nagodi-vidzna-40434 , відвідано 08.05.2017.
Усноісторичне свідчення	Усноісторичне свідчення
Інтерв'ю з Кравчук Ларисою Семенівною від 18 березня 2017 р.; м. Кам'янець-Подільський. Інтерв'юер: Надія Уфімцева.	Інтерв'ю з Кравчук Ларисою Семенівною від 18 березня 2017 р.; м. Кам'янець-Подільський. Інтерв'юер: Надія Уфімцева.
Монографія	Монографія:
Малаков Д. В. Кияни. Війна. Німці. – К.: Амадей, 2008. – 364 с. Stampfer S. Families, Rabbis and Education. – The Littman Library of Jewish Civilization: Oxford, 2010. – 414 p.	Малаков Д. В. Кияни. Війна. Німці. – К.: Амадей, 2008. – С. 34. Sheehan N. A Bright Shining Lie: John Paul Vann and America in Vietnam. – New York, 1988. – P. 265.
Стаття з журналу	Стаття з журналу
Нахманович В. Р. Бабин Яр. Історія. Сучасність. Майбутнє?.. (Роздуми до 70-річчя київської масакри 29–30 вересня 1941 р.) // Український історичний журнал. – 2011. – № 6. – С. 105–121.	Нахманович В. Р. Бабин Яр. Історія. Сучасність. Майбутнє?.. (Роздуми до 70-річчя київської масакри 29–30 вересня 1941 р.) // Український історичний журнал. – 2011. – № 6. – С. 111.
* Б. а. – без автора (автор(ка) статті не вказані).	
Стаття з газети	Стаття з газети
Довганов В. Справедливість или уравниловка? // Известия. – 1989. – 10 декабря. – С. 2-.	Довганов В. Справедливість или уравниловка? // Известия. – 1989. – 10 декабря. – С. 4.
Багатотомне видання	Багатотомне видання
Грушевський М. С. Історія України-Руси. У 11 т., 12 кн. – Київ : Наукова думка, 1995. – Т. 7: Козацькі часи до року 1625. – 650 с.	Грушевський М. С. Історія України-Руси. У 11 т., 12 кн. – Київ, 1995. – Т. 7: Козацькі часи до року 1625. – С. 318.

Якщо авторський колектив (редколегія) складається з трьох і більше авторів, зазначаються лише імена трьох перших (насамперед головного редактора).	
Стаття зі збірки	Стаття зі збірки
Кот С. Підпілля ОУН в окупованому Києві. 1941–1943 // Друга світова війна і доля народів України: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції, Київ, 23–24 червня 2005 р. – К.: Сфера, 2005. – С. 126–140.	Кот С. Підпілля ОУН в окупованому Києві. 1941–1943 // Друга світова війна і доля народів України: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції, Київ, 23–24 червня 2005 р. – К.: Сфера, 2005. – С. 139.
Збірка документів	Збірка документів
Бабий Яр: человек, власть, история: Документы и материалы: В 5 кн. – Кн. 1: Историческая топография и хронология событий/ Сост. Т. Евстафьева, В. Нахманович. – К.: Внешторгиздат, 2004. – 597 с.	Бабий Яр: человек, власть, история: Документы и материалы: В 5 кн. – Кн. 1: Историческая топография и хронология событий / Сост. Т. Евстафьева, В. Нахманович. – К.: Внешторгиздат, 2004. – С. 210.
Електронний ресурс	Електронний ресурс
Касьянов Г. До питання про ідеологію Організації українських націоналістів // Исторична правда. – 2012. – 16 січня / Електронний ресурс: http://www.istpravda.com.ua/research/2012/01/16/55531/ , відвідано 26.05.2012.	Касьянов Г. До питання про ідеологію Організації українських націоналістів // Исторична правда. – 2012. – 16 січня / Електронний ресурс: http://www.istpravda.com.ua/research/2012/01/16/55531/ , відвідано 26.05.2012.

У разі повторного цитування того самого автора, якщо посилання на його працю внизу сторінки розміщені поруч, наводити повну назву видання не потрібно, натомість вживається словосполучення «Там само».

Наприклад (якщо змінилася лише сторінка):

1. Журба О. Київська археографічна комісія 1843–1921. Нарис історії і діяльності. – Київ, 1993. – С. 5.
2. Там само. – С. 32.

Або (якщо змінився том):

1. Грушевський М. С. Історія України-Руси. – Київ, 1995. – Т. 7: Козацькі часи до року 1625. – С. 127.
2. Там само. – Київ, 1992. – Т. 2: XI–XIII вік. – С. 44.

У разі цитування не за першоджерелом зазначається безпосереднє джерело цитування після уточнення «Цит. за:».

Наприклад:

1. Цит. за: Маслійчук В. «Новоприбавочные классы»: спроба світського навчального закладу у Харкові 1765–1775 років // Київська Академія. – 2013. – Вип. 11. – С. 152.

(У тексті Володимира Маслійчука першоджерелом є: Водолажченко О. історії Харківського Колегіуму в XVIII віці // Наукові записки Харківської науково-дослідної кафедри історії української культури. – 1927. – № 6. – С. 113.

На такий текст, у цьому випадку статтю Ольги Водолажченко, якщо він не був опрацьований особисто, посилатись не можна. Коректно посилатися лише на текст Володимира Маслійчука).

УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ ГОЛОКОСТУ

XXIII Всеукраїнський конкурс учнівських робіт
«Історія і уроки Голокосту» ім. І. Б. Медвинського

робота на тему:

«ПЕРШЕ ПУБЛІЧНЕ ПРИГАДУВАННЯ БАБИНОГО ЯРУ (ВЕРЕСЕНЬ, 1966 Р.): ВИХІД ЗА
МЕЖІ РАДЯНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО НАРАТИВУ»

Виконала: учениця Василенко Галина

№ класу

назва навчального закладу

науковий керівник ПІБ

посада наукового керівника

контактний тел, email

Місто, рік